

Remor de **fallida** a la Fundació Rubió

Una sentència de l'Audiència de Palma ha fet planar l'ombra de la bancarrota sobre el futur de la Fundació Rubió-Tudurí Andrómaco, l'entitat cultural privada fundada el 1987 pel mecenes menorquí Fernando Rubió. El tribunal acaba de reconèixer que Enrique Rubió té dret a la quarta part de l'herència del seu pare.



Seu de la Fundació Rubió-Tudurí Andrómaco a la finca de Mongofre, prop de Maó. Les disputes per l'herència del mecenes catalanomexicà encara no han acabat.

La sentència revoca la decisió anterior del jutjat número 2 de Maó, que el mes de febrer passat va decidir absoldre la Fundació, hereva universal del mecenes.

L'argument del plet és de novel·la, com ho són gairebé totes les intrigues que encara protagonitzen als tribunals els membres del Patronat, i que enfronten els descendents directes del farmacèutic amb la majoria de patrons de la fundació cultural. La determinació de la nacionalitat real del doctor Fernando Rubió en el moment de la seva mort, el 26 d'abril del 1994, és el principal aspecte de la sentència. I la pregunta, aparentment sense connexió amb l'objecte del debat, és: Fernando Rubió, era espanyol o mexicà?

Per respondre, cal conèixer primer alguns aspectes de la seva biografia que recull la sentència. Vista la "manca de

proves per dilucidar adequadament la controvèrsia" –la residència habitual del mecenes des de l'any 1947, en què obtingué la nacionalitat mexicana, fins a la seva mort, fa deu anys–, s'atèn, en essència, a la biografia que, ja fa uns anys, va publicar, precisament, EL TEMPS.

Rubió va néixer a Barcelona el 1900. Els anys vint, el químic i farmacèutic català va entrar dins el negoci de productes farmacèutics, que va estendre cap a Sud-amèrica. El 1929 fundà els Laboratoris Andrómaco, una indústria que no pararia de créixer fins a la Guerra Civil. El 1930 va comprar la finca de Mongofre Nou, a Maó, seu actual de la fundació, on el mecenes solia passar els estius, tot i que la seva residència principal era Barcelona. Quan s'inicià la Guerra Civil, Rubió va exiliar-se, però va tornar a Espanya i, després de servir

a l'exèrcit, va ser empresonat i expulsat el 1937. En acabar la guerra, el Tribunal Regional de Responsabilidades Polítics de Barcelona el va absoldre i va poder recuperar els seus béns. Després s'exilia a Amèrica, on s'havia establert la seva indústria farmacèutica, i va traslladar la seva residència habitual a Mèxic. El 1947 va adquirir la nacionalitat mexicana per naturalització. Segons afirma la biografia publicada per EL TEMPS, Rubió també va tornar a començament del 1950 a Barcelona, però lluny d'establir-s'hi, menava una vida itinerant, prenent com a base d'operacions Montgofre, en funció de la veda de la cacera.

I si aquests elements biogràfics són tan importants és perquè el mecenes va decidir desheretar els seus fills. Per aconseguir-ho, Fernando Rubió va fer constar al seu testament la seva nacionalitat mexicana, ja que les lleis del país centramerica no preveuen les llegítimes.

La sentència explica que cap a 1990 Enrique Rubió i el seu pare s'havien distanciat i que les seves relacions s'havien tornat molt difícils, fins el punt que el fill va presentar una primera demanda contra el seu progenitor.

Els magistrats de l'Audiència pensen que el milionari va compaginar al llarg de la seva vida les dues nacionalitats –espanyola i mexicana–, de tal manera que va ostentar aquesta "doble nacionalitat de fet", tot i que ni les autoritats espanyoles ni les mexicanes reconeixien legalment aquesta possibilitat. El tribunal recorda que el doctor Rubió entrava i sortia del territori espanyol amb passaport mexicà, però que, al mateix temps, emprava el DNI espanyol, per exemple, per presentar-se com a candidat a Senador per Menorca en les eleccions del 1977. L'Audiència afirma, finalment, que per determinar l'import dels béns que correspon al seu fill serà necessari obrir un nou procediment judicial. El tribunal aplica el Codi de Successions de Catalunya enfront del Dret Civil de Balears –que hagués donat a Enrique Rubió fins a un terç de l'herència– perquè entén que no es pot demostrar que el milionari residís a Maó de forma continuada durant un període de deu anys.

Carles Marquès